

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Hétfőre 2 frt 60 kr.
Félévre 1 „ 30 „
Negyedévre 70 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Falk Miksa.

A „*Független Ujság*“ politikai hitvallása éppen az ellenkezője annak, a mit *Falk* Miksa, a kiváló politikus és író magáénak vall. Hogy mégis Falk Miksát bemutatjuk, tesszük ezt abból az alkalomból, hogy Falk betöltte a hetvenedik évét és úgy a politikusok mint az irodalmi körök elárasztották őt tisztelgő szerencsevánataikkal.

Falk Miksa mögött igen érdekes, változatos múlt van. Mint magyar ember fiatal korában elszármazott Bécsbe, a császárvárosba és ott a német sajtó szolgálatába állott. Szomorú idők jártak akkor erre mifelénk, úgy hívták, hogy az „abszolutizmus kora“; Falk Miksa ámbár tolla német betűket vetett papírra, hiven szolgált az elnyomott magyarság ügyét. E közben az a kiváló szerencsében és fejedelmi kegyben is részesült Falk Miksa, hogy boldogult Nagyasszonyunk magyar oktatása bizatott reá. Neki és Ferenczy Idának köszönhetjük, hogy az elhunyt felséges asszony jószágos szíve annyira felénk hajlott...

1867 után Falk Miksa működése terét áttette Budapestre, itt esinált ujságot és politikát. Mind a kettőt jól esinálta, mert ámbár miniszteri tárczához

sohasem jutott, mégis szava döntő súlylyal nehezedett mindenkor a magyar politikai élet mérlegébe. Az ő politikája sok minisztert juttatott a bársonyszékbe és sokat is megvédett jogos és jogtalan támadás ellenében.

Falk Miksa a magyar kvótabizottságnak most már negyedik ízben az előadója; hisszük, hogy nem fogja most a válságos viszonyok között fölemelni engedni a kvótát az osztrákok javára.

Nemsokára egy félszázada lesz, hogy *Falk* Miksa a közélet katonája lett. Mint egészen fiatal ember lett híressé a Pesti Napló (Fk.)-ja által s az egész magyar közönség úgy olvasta cikkeiket, mint az evangéliumot. Bécsből, a legszigorubb cenzúrán keresztül mindig oda tudott férni a nemzet szívéhez s lelkéhez s tudott abba hitet, bátorságot és kitartást önteni a reménytelenség és a esüggedés szomorú éveiben. Próféta volt nemzete szemében,

Falk Miksa.

míg — Bécsben lakott. Mióta hazajött, rajta is bebizonyult, hogy: senkise próféta a saját hazájában. No de ha nem próféta is, de azért jó hazafi maradt mindig *Falk* Miksa s ezt mi is szívesen elismerjük róla, tekintet nélkül arra, hogy az ellenfél táborához tartozik.

Örvény előtt.

A kiegyezés kérdéséről töpreng minden ujság, valamennyi államférfi, a kinek csak a politikába beleszólása van, hogy már szinte torkig vagyunk a végét nem érő vitával. Mert meddő vita ez. Három év óta irunk beszélünk s népgyülesezünk afelől, hogy nem kell kiegyezés s azért Bánffy csak halad a maga útján, ismételtelen felajánlotta az alkut az osztráknak, hegyibe még egy kis kvótafelemeléstől sem irtózik, s most azért kell remegnünk, vajjon kegyeskedik-e az osztrák végrevalahára elfogadni a felajánlott barátságunkat.

Hiába huzza félre a harangot az ellenzék, hogy öngyilkossági merénylet az, amit teszünk, hiába huzódozik a gazdasági kiegyezéstől a magyargyűlölő osztrák náció, akinek csak aranyért kell a barátságunk: az „összbirodalom“ érdeke azt követeli meg, hogy a két államfél gazdaságilag is közösségben maradjon, tehát a kiegyezésnek meg kell lennie, ha török, ha szakad. Abhoz nem elég legény sem az osztrák Thunja, sem a mi Bánffynk, hogy nemzeti politikát követnének, mert ha ezt követnék, ugy nem összekölni, hanem elkülöníteniök kellene azt a két nemzetet egymástól, amelyek kézzel-lábbal rugdalóznak a közös gyékényen való árulástól. Ők azonban udvari politikával kereskednek, s amennyiben az udvar óhaja az, hogy a két államfél a házasság korájában maradjon, a két államférfinak is az a legnagyobb törekvése, hogy a házasság meglegyen, vagy ha már meg nem lehet, legalább azt mondhassa el magáról mindegyik: „Lám én megtettem, a mit lehetett, nem én vagyok a hibás, hogy mégsem sikerült a dolog.“

Mind e mesterkedések daczára sem hiszszük, hogy létrejőjön a kiegyezés. Az osztrák s magyar miniszterek meg kvótabizottságok ismét összeültek ugyan Budapesten tanácskozni, de hisz nekik köteleességük „mutatni“ azt, hogy mennyire akarják a kiegyezést. Az udvari politikuskoknak nem is az a szándékuk, hogy megegyezzenek, hiszen tudják ezt a szomszéd fél képviselői is, hogy az osztrák követeléseknek lehetetlen eleget tennünk. Csupán azért folyik tovább a komédia, csupán azért vitatja mindegyik fél oly komolyan a maga igazát, hogy majd azután, ha a megegyezés mégsem sikerül, rámondhassa a másikra, hogy te vagy az oka. Az a fél aztán, a melyik kevésbbé ravasz volt s magán száradni engedi ezt a vádat, megbukik az udvar előtt, vége az uralmának. Az a fél pedig, a melyik az udvari politika buzgóbb letéteményesének bizonyul, vigan veri össze bokáját s továbbra is a bársonyszékben marad.

Az a politikai komédia tehát, mely a kiegyezés kérdése körül játszik, nem egyéb, mint a

kormányhatalom megtartása miatt való harc az osztrák meg a magyar kormány között. Így fajult el a kiegyezés kérdése a bársonyszékek versengésévé.

Sájnálatos dolog tétlenül nézni, hogy Magyarország legfontosabb érdekei ilyen koczkajátékra vannak téve, hogy attól függ a döntés, melyik játszófélnek sikerül becsapnia vagy kijátszania a másikat. Az osztrákok e tekintetben is nagyobb biztonságban érezhetik magukat.

Mert a Thun hadserege fegyelmezetlen, rebellis nép. Azok a becsapott vezér után ugyan egy lépést sem mennének, hanem hagynák vesztére s egy szikrát sem törödnének vele, ha Thun helyett más férfiu kerülne a kormányrudra. Bánffynak ellenben óriási, fegyelmezett, engedelmis tábora van, az tűzbe-vízbe megy utána, belemegy még a rossz kiegyezésbe is, ha a vezér sorsa fog ettől függni. S ez esetben a becsapott Bánffyból lesz becsapott Magyarország.

Aggodalommal elmélkedünk e fölött, midőn a kvótabizottságok ismét összeültek s a kiegyezésnek a két parlament előtt való tárgyalása küszöbön áll. Mintha csak Ausztria prédára kitátott állkapesaihoz látnánk közeledni a vezérürüt, melyet a nyáj — a mi nemzeti érdekeink nagy tömege — követ. A pásztor pedig a helyett, hogy visszatartaná ezt a sereget, előre hajtja. A pásztor ne féltsük, mert az legfeljebb örül, ha a szörnyeteg étvágyát kielégítheti, csak a gazda: a nemzet fogja megsiratni a veszteséget.

Országgyűlés.

Egy hónapja elmult, hogy a képviselőház a szokatlanul hosszú nyári vakáció után újból összeült, hogy megkezdje érdemleges munkálkodását s ez idő alatt Bánffy Dezső báró miniszterelnöknek bűnös könnyelműsége folytán ülést ülésre tartott, anélkül azonban, hogy bármit is végzett volna. A t. Ház összeülése óta állandóan napirendetlenségben sinylett s Bánffy báró nem csekély ötletességére vall, hogy a képviselőházat számos izben ülésre csupán csak azért hívatta össze, hogy további időpazarlásának napirendjét állapítsa meg.

A mi az utóbbi hetekben a magyar képviselőházban történt, az valóban példátlanul áll a parlamentárizmus történetében s egy Bánffy Dezső bárónak kellett jönnie Szolnok-Dobokáról, hogy annyira sárba tiporja a parlament méltóságát, tekintélyét s az ország drága pénzén valóságos alkotmányos komédiát játsszon.

Az október 8-iki ülés méltóan sorakozott az utóbb tartott, dussgazdag napirendü ülésekhez. Fontos tárgya az alelnökválasztás s két bizottsági tagsági hely betöltése volt. Ezen a mamelukok szerencsésen keresztül is estek; az ellenzék nem szavazott.

A mi ezután történt, az már nem volt oly sima lefolyásu. Bánffy Dezső báró a munkarend további megállapításánál ismét a Ház elnökének háta mögé bujt, kivél azt az indítványt tette meg, hogy a Ház mindaddig ülést ne tartson, míg a bizottságok a kiegyezési javaslatokat le nem tárgyalják.

— Ez már mégis sok! Hallatlan egy eljárás! — zudult fel ingerülten a baloldal és sehogysem volt hajlandó megtenni a miniszterelnöknek azt a szivességet, hogy könnyedén egéruat vehessen.

Egymásután állottak fel szólásra *Madárász* József, *Kossuth* Ferencz, majd *Polónyi* Géza erős szavakkal sürgetve, hogy a miniszterelnök adja meg a Háznak a kívánt felvilágosításokat s ne üzzön a törvényhozókkal oly gyerekes játékot, mely mélyen sérti a parlament tekintélyét s méltóságát is.

Kossuth Ferencz kérdi a miniszterelnököt, micsoda biztosítéka van neki arra nézve, hogy a közigazgatási kiegyezést ezéző javaslatokhoz, olyan alakban, a milyenben a bizottságok előtt feküsznek, az osztrákok is hozzájárulnak.

Bánffy Dezső báró: A létrejött megegyezés szerint e javaslatokat úgy az osztrák, mint a magyar kormány magáévá tette s mindkét kormány a legjobb tehetségével azon van, hogy a javaslatok el is fogadtassanak.

Polónyi Géza. A magyar kormányt az 1898. évi I. törvényezikk rendelkezései kötik. Nyilatkozzék a kormány, mikor áll be azon időpont, melyet ő magára kötelezőnek tart, hogy az önálló rendelkezésre vonatkozó javaslatait benyujtsa? Utal a magyar kormánynak a kvóta-kérdésben tanusított bujkálására. Ez a bujkálás napnál világosabban tárja fel a helyzetet. A magyar törvényhozásnak joga, kötelessége felvilágosítást követelni, hogy meddig tart e ezirkuszi komédia, melyet a kiegyezési tárgyalások neve alatt ismerünk? A kormánynak azelőtt meg volt az álláspontja, az, hogyha a kiegyezési javaslatok alkotmányos uton a kellő időben életbe nem léptethetők, az önálló vámterület rendszerére lép; most pedig épp az ellenkezőt hirdetteti. Kéri a miniszterelnököt, szánja meg ez országot, világosítsa fel, mikor fogja beterjeszteni az önálló berendezésre vonatkozó javaslatokat; ha megtagadja a feleletet, ők is azt mondják majd: Aminő a mosdó, olyan a törülköző!

Bánffy Dezső báró erre kijelenti, hogy a magyar kvótabizottságnak az az álláspontja, hogy a kvóta-emelésnek bizonyos lehetősége és jogosultsága van.

A kormányok még nem egyeztek meg a kvóta felemelésben, ugymond, bár ő ezt egyáltalán nem tartja elvi kérdésnek. Ez jó magyarul annyit tesz, hogy a kormány sok himezés-hámozás után mégis csak belemegy a kvóta felemelésébe.

Horánszky Nándor metsző élességgel jellemezte a kormányelnöknek eljárását s az egész ellenzék viharos helyeslése között konstatálta, hogy aza politika, amelyet a miniszterelnök követ, kétszínű bá-

tortalan, egy államférfiúhoz méltatlan, amely aláassa a parlament tekintélyét.

Ez a szokatlanul heves támadás, a nemzeti párt tekintélyes elnökének részéről, mint botütés sujtott a miniszterelnökre.

Nagy idegességgel hallgatta *Bánffy* Dezső báró is s erőtlen védekezésben olyasfélét mondott, hogy nem ő ássa alá a parlament tekintélyét, a ki a sötétben bujkál és munka nélkül hagyja a Házat, hanem az ellenzék örökös kellemetlenkedéseivel.

Horánszky még egyszer visszavágott s pengéje most is elevenbe hatolt.

— Nem az ellenzék, hanem az alacsonyítja le a parlament tekintélyét, aki sajnos, úgy él hatalmával, mint a miniszterelnök ur!

— Elviselem a vádat! Kiáltott a XIX. század legnagyobb államférfiúja.

Ezután elhatározta a Ház, hogy a jövő héten megint ülést tart; addig pedig éljen a munkátlanság!

MI HIR A POLITIKABAN?

Népszavazás az önálló vámterület ügyében. A fővárosi kisiparosok egyesülete e hó 10-kén az önálló vámterülettel foglalkozot. *Dióssy* Károly azt az indítványt terjesztette elő, hogy szavazzassák meg a népet az önálló vámterület ügye fölött. Az értekezlet az indítványt elfogadatta s elhatározta, hogy megkeresi *Kossuth* Ferenczet és a függetlenségi és 48-pártot, hogy tartassa meg a népszavazást az egész országban. Mintegy 4—5 millió szavazólapot bocsátának ki s a kitöltött szavazólapokat a függetlenségi körök, a hol ilyen nincs, az iparos egyesületek gyűjtenék s továbbítanák a központba. Természetesen ugyanezek gondoskodnának a szavazólapoknak minél szélesebb körben való terjesztéséről is.

Legujabb provizórium. „A ki időt nyer, az életet nyer“. Ebben a jelszóban van kifejezve a *Bánffy*-kormány politikája is. Több mint két év óta provizóriumokkal tartja fenn magát, azaz nem tudván a kiegyezés elejébe szabott feladatának megfelelni, újabb és újabb haladék kieszközlésével igyekszik elodázni a megoldást.

Mult évben megígérte már ugyan *Bánffy*, hogy újabb provizóriumot semmi szín alatt sem léptet életbe, hanem vagy megalkuszik az osztrákkal ez év végéig, pedig önállóan intézkedik. A helyzet azonban, úgy látszik, megint arra kényszeríti *Bánffy*t, hogy visszaszívja az adott szavát.

Az osztrák miniszterek ugyanis most tanácskoznak budapesti kollégáikkal s rögtön a tanácskozás elején kijelentették, hogy az osztrák parlamenttel csak abban az esetben képesek a kiegyezési javaslatokat elfogadtatni, ha azokon Ausztria javára

módosításokat tesznek. Mivel e módosítások alkuval járnak, az újbóli alkudozásra pedig idő kell, e szerint szükség van rá, hogy még legalább egy hónapra meghosszabbítsák a kiegyezési provizóriumot.

Ha Bánffy belemegy ebbe a provizóriumba, el lehet készülvén az ellenzék sosem tapasztalt támadására. Mert az már mégis csak tűrhetetlen állapot volna, ha most, miután két évig vártunk az osztrákokra, az ő kívánságára még egy hónapi időt adnánk neki arra, hogy a kiegyezési javaslatoknak saját javára való módosítása fölött alkudozhassék.

Ha az osztrák miniszterek nem tesznek ígéretet arra, hogy parlamentjük a kiegyezési javaslatokat változatlanul elfogadja az év végéig, akkor Bánffynek szóba sem szabad állaniok velük, hanem lássanak a törvényben előírt s már többször megkerült köteleességük után s rendezkedjenek be az önálló vámterületre.

Minden egyéb, a mit tesznek, törvényellenes s az ország megrontására lesz.

A katolikus lelkészek kongruája. A nem katolikus lelkészek fizetésének állami segélyből való kiegészítése tudvalevőleg az idén külön országos törvénnyel rendeztetett. A katolikus lelkészek jövedelmének kiegészítése (kongruja) pedig a királyi trónbeszéd értelmében a püspöki karral egyetértésben intézendő el. A múlt héten összeült tehát újból a kongruarendezés czéljából kiküldött országos bizottság, hogy dülőre vigye a katolikus lelkészek 15 éve huzódó ügyét. Dr. Timon Ákos, a bizottság előadója, elkészítette már jelentését. A bizottság tárgyalásainak alapját ez a jelentés fogja képezni és a további eljárás ez alapon fog megindulni. Ez a bizottság fog dönteni a kegyuri viszonyok további főtartása, szabályozása avagy megszüntetése kérdésében; továbbá a párbér kérdése is el lesz döntve abban a tekintetben, vajjon a párbér birtoki vagy személyes tehernek tekintendő-e. A stóla-jövedelmek és alapítványok iránt szintén szabatos és világos határozatot hoznak. A görög katolikus lelkészségek szabályozása, valamint annak a kérdésnek eldöntése, vajjon Erdély bevonassék-e a kongrua-bizottság keretébe, szintén a bizottság egyik föladatát fogja képezni. A kongrua-kiegészítési alap jóformán ki van jelölve. Erre a czélra szolgálja: 1. a vallás-alap. 2. püspöki javadalmak jövedelmeinek egy része. 3. állami segély, esetleg a katolikus papok hagyatékának egy része. Azt azonban nem tervezik, hogy a katolikus hívők külön megadóztassanak a kongrua czéljaira.

A Kossuth-szobor ügye. A fővárosi képzőművészeti bizottság tudvalevőleg azt javasolta a tanácsnak, hogy hirdessen pályázatott a Kossuth-mauzoleum terveire, minthogy erre a czélra már 355 ezer forint van együtt. Kossuth Lajos halála alkalmával úgy a lapok, mint a társaskörök és testületek határozottan a Kossuth-szobor-alap javára

indították meg a gyűjtést és a törvényhatóságok, testületek és magánosok egyenesen Kossuth szobrára küldték be adományait. Mauzoleum vagy bármely más emlékmű építéséről egyáltalán szó sem volt a gyűjtés egész ideje alatt. Ugy a gyűjtők, mint az adakozók szándékával ellentétben van a fővárosnak az a terve, hogy a begyűlt negyedfélszázezer forinton Kossuth-mauzoleum építtessék és a Kossuth-szobor fölállítása bizonytalan időre elhalasztassék. E terv ellen kíván állást foglalni a polgárság, melynek vezetői közelebb a főváros több kerületében gyűléseket hívnak össze, melyeken határozatilag kimondják, hogy 300 ezer forintnyi költséggel, mely untig elég bármilyen nagyszabású szoborra, első sorban Kossuth szobra állíttassék fel. A még fennmaradó 60–70 ezer forint pedig tőkésíttessék néhány évig, a mikor ki fog telni belőle a mauzoleum felállításának költsége.

MI UJSÁG?

A király Gödöllőn. Ő felsége a király — a hét elején külön vonattal Budapestre utazott, a honnan Gödöllőre ment. A király Gödöllőn több hetet tölt s december hónap előtt alig utazik vissza Bécsbe. A telet azonban már Schönbrunnban tölti, a hova most vezetik be a villamos világitást és a gázfűtést.

A harmincznapos gyász elmúlt. Október 10-én mult harmincz napja annak az egész nemzetet lesújtó hirnek ideérkezéséről, mely forrón szeretett, imádott nagyasszonyunk kimulását jelezte. A jó királynő földi hamvait a kapuczinok kriptája rejti magában, a gyász azonban külsőleg is még 30 napig tartott, ennyi ideig lengtek a gyászlobogók paloták és kunyhók tetejéről, — az emberek pedig sötét ruhában jártak, vagy gyászfátyolt hordak öltönytöken. A 30 nap, a mély gyász ideje immár elmúlt, de a magyar nép szívében, — mely imádatlalt volt eltelve, Erzsébet királyasszony iránt, a sötét mély gyász, a veszteség fölött érzett mély fájdalom azért ott honol tovább.

Emlékeztető az 1848 49-iki napokra. 1848 október 9. Berger Aradot több óra hosszat bombáztatja

1848 okt. 10. Móga serege Parendornál táborút, hol a haditanács azt határozza, hogy a gyáván futó Jellasicsot osztrák földön nem üldözik.

1848 október 12. Az oláhok Szász-Régenben és Hátszegen szervezkednek és fegyverbe állanak.

1848 október 13. Két szerb fölkelő had megtámadja Ó- és Török-Beesét éjnek idején, de a magyarság visszaveri őket.

1848 október 15. Kis-Enyeden az oláhok a magyarok egy harmadát a legborzasztóbb kegyetlenséggel megölik, a várost fölgyújtják.

Magyarország nagyasszonyának ünnepe. A most következő vasárnapon ünnepli meg a magyar katolikus egyház Magyarország Patronájának ünnepét. Ezt az ünnepet tudvalevőleg a millennium alkalmából XIII. Leo pápa a hercegprimás kérelmére írta elő s erre a napra külön misét és zsolozsmát rendelt. Az idén is a szokott áhitattal ünnepli meg a magyar katolikus egyház Magyarország Védőasszonyának szentelt ünnepét.

Nagy tüzvész a vidéken. Az Igló mellett fekvő Léthánfalván a minap nagy tüzvész dühöngött. A tűz egyszerre három helyen ütött ki, mi által az ol-tási kísérlet nagyon meg volt nehezítve. Negyvenöt ház és hatvan gabonával telt pajta és számos melléképület lett a tűz martalékává. A leégett házak nagy része nem volt biztosítva és ennél fogva a nyomor igen nagy.

Erzsébet-fák ültetése. Az ezredévi faültető bizottság elhatározta, hogy a megboldogult királyné emlékére szerte az országban Erzsébet-fákat ültet. A kiültetendő fák lehetnek eper-, alma-, körte- vagy bármiféle gyümölcsfák. Ezeket utczákra, közterekre és az utszélre kell ültetni. De azon kell igyekezni, hogy a közterekre és templom mellé diófák jussanak.

A „mehet!” halála. Még nem is olyan régen esengettyűszóval figyelmeztették az utasokat, hogy szálljanak föl az indulóban levő vonatra. Magyarországon is, Ausztriában is leszedték a vasuti esengettyűket és azóta esengettyűszó nélkül is tudja mindenki, mikor kell fölszállnia, a tovább indulásra pedig csak a kalauz kiáltása adja meg a jelt. De az indulás! és a mehet!, melyet többé kevésbé elnyújtva kiált a kalauz, sem él már sokáig. Mint Bécsből hirtelen érkezik, a vasutügyi minisztérium elrendelte, hogy november elsejétől valamennyi osztrák vasuton hagyják el ezt a kiáltást, mely főként éjnek idején az utas nyugalmát zavarja. A kalauz integetéssel, a lámpása emelgetésével ad majd jelt a gépésznek a tovább indulásra. Ezt az intézkedést Magyarországon is megteszik és így nemsokára nem halljuk már, hogy mehet!

Kossuth Lajos gyalázói ellen. A Zimándy—Zelenyák—Lepsényi-féle támadások Kossuth Lajos ellen, arra indították a főváros hazafias polgárságát, hogy tiltakozó mozgalmot indítson, mely által a mellett, hogy megérdemelt megvetésének kellőképen kifejezést adjon a hazaárulók ellen, egyuttal legalább százezer aláírással ellátott Tiltakozó irat-ban fejezze ki örök hálóját és tiszteletét a haza atyja iránt. A mozgalom vezetősége e hó 23-án ünnepet rendez a fővárosi Vigadó összes termeiben a következő programmal: Az ünnepélyre a gyülekezés este hat órakor veszi kezdetét. Üdvözlő beszéd fél hét órakor lesz. Utána a hangverseny és a szavalatok kezdenek. Majd rövid felolvasás tartatik. A Kossuth emlékének gyalázó szennyirat nyilvános elégetése este fél nyolcz órakor fog megtörténni. Az elégetésről, mely-

nél két tüzoltó fog segédkezni, jegyzőkönyvet vesznek fel, hogy abban az elégetés ténye megörökíttessék. És ezen jegyzőkönyv, örökös megőrzés végett az országos levéltárba fog beküldetni. A társasvasora este nyolcz órakor kezdődik.

III. Béla király temetése. A budavári koronázó Mátyás-templomban a minap helyezték el III. Béla király és neje Antiochiai Anna esontereklyéit, amelyeket eddig az egyetemi embertani intézet muzeumában őriztek. Az ünnepélyes temetést a kormány október 21-ikére tűzte ki és e gyászünnepre nagy előkészületek történnek. A miniszterelnökség már szíjjelküldte a meghívókat főrendekhez, képviselők-höz, törvényhatóságokhoz, polgári és katonai méltóságokhoz. Ugy látszik azonban, hogy a sajtóról ezuttal is megfélekedtek, épen úgy, mint ahogy nem hívták meg az ereklyék átszállítása és elhelyezése alkalmával sem.

Örült a gyorsvonaton. A nagyváradi-budapesti gyorsvonaton a napokban éjjel nagy izgatottságot keltett egy örült utas. Fereh Izsák, badeni gabonagyáros — Nagyváradon szállt fel a Budapesti gyorsvonatra. Feltűnő viselkedésével rögtön magára vonta a figyelmet. Majd hangosan énekelni kezdett, benyitott minden fülkébe és esókra nyujtva kezét, kijelentette:

— Én vagyok az osztrák császár.

Később aztán dühöngésbe tört ki, úgy hogy utközben az egyik állomáson ki kellett szállítani.

A német császár podgyásza. Vilmos német császár keleti útja dolgát ad a magyar vasutasoknak is. A császár podgyászatát és lovait Berlinből Magyarországon keresztül szállítják Konstantinápolyba. A héten már két gyorsvonat vitt háttas-paripákat Budapestén át Törökországba, 11-én hajnalban pedig a keleti expressz-vonathoz külön kocsit volt csatolva. Ezen volt a német császár podgyásza utiládákban. A podgyász kíséretében a berlini udvari személyzet több tagja utazott Konstantinápolyba.

A krajczár elbucsztatása. Most már igazán utolsó terminust szabtak a becsületes krajczár életére; meg vannak számlálva öreg napjai. A pénzügyminiszter rendelete folytán ime közhírré tesszik, hogy az ausztriai értékű 1 azaz egy krajczáros és fél krajczáros réz váltópénz a magán forgalomban csak 1898. évi június hó 31 ig fogadtatott el, az állami pénztáraknál és hivataloknál pedig csak 1899. évi december hó 31-ig fogadtatik el s hogy 1899. évi december hó 31-dike után azok sem névértékük megtérítése mellett többé sem fizetesképpen el nem fogadtatnak, sem be nem váltatnak.

Az ischli botrány. Pár héttel ezelőtt Ischlben milyen botrány kerekedett abból, hogy Sieveking belga zongoraművész nem vette le a kalapját a halotti szentséget vivő lelkész előtt, hanem füttyörészve ballagott tovább. A lelkész rászólt, a művész izgatottan felelt, a papot lumpnak nevezve, mire a mű-

vészt letartóztatták. Ügyében most hozott ítéletet a bíróság, mely Sievekinget, mint aki az egyház szolgálatában eljáró lelkészt a „lump“ kifejezéssel meggyalázta, három napi fogságra ítélte.

A veszprémi püspök adományai. Veszprém városa a héten rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen bejelentették, hogy Hornig püspök a városi tisztviselők nyugdíjalapja javára 5000 forintot, a káptalan pedig a szegényekháza javára 2000 forintot adományozott.

A tehén ára a bíró zsebében. A nagyrákosi országos vásárban Kerka kutasi gazdaember elvesztette a tehén árát s a pénzt a mellette álló nagyrákosi községi bíró, Kovács Gábor zsebében találták meg. Az ügy a főszolgabírónak is a fülébe jutott, a ki a községi bírót most állásától felfüggesztette.

Nincs többé kurtavas. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter a esendőrségnél eltörülte a kurtavasat és a szigorított fogságot. A legsúlyosabb fegyelmi vétéséért ezután legfeljebb 30 napi fogságot róhatnak a esendőrökre. Ezt a humás rendeletet nem ártana kiterjeszteni a katonaságra is. Ámbár ott még sokkal kegyetlenebb büntetés is van: a két órai kikötés. Legalább ezt a középkorba való büntetésnemet törülnék már el.

Szárnyas hangyák. Debreczenből veszszük a híret, hogy a Hortobágyon millió és millió szárnyas hangya szállt keresztül a napokban, mintha csak nagy felhőfoszlányok lettek volna. Ilyen óriási hangyarájakra még a legöregebb pásztrok se emlékeznek.

Oroszlán a közönség között. Óriási rémület támadt a minap Erzsébetvároson, a hol a vásártéren a Kopeczky-féle állatsereglet sátora van felütve. Estefelé a vadállatok etetésénél az oroszlán oly erővel kapott a feléje nyújtott hus után, hogy a vasketrecz ajtaját kilökte s az oroszlán a közönség közé esett. A népet irtózatos rémület szállta meg s hanyatt-homlok rohant a szűk kijáraton kifelé; minek következtében számosan megsebesültek. Az állatsereglet személyzete hosszú vasrudakkal esett neki a puszták királyának s visszakergette vaskalitkájába.

Munkácsyné ajándéka. Munkácsy Mihályné a létesítendő szépművészeti muzeum részére két nagybeesü kartont ajándékozott. Az egyik a „Krisztus Pilátus előtt“, a másik a „Krisztus keresztfeszítésé“nek vázlata. Mind a kettő nagyméretű és az ő szokott modorában nagy méretekben van a vászonra vetve. Ezekon kívül ajándékozott még Munkácsyné egy kész festményt is, „Az özönviz“-et, melyet Munkácsy a 60-as években, ragyogó pályájának kezdetén, festett. A kartonok, valamint a kész festmény is a téli tárlaton lesz kiállítva. Munkácsynétől ez az ajándék annyival is inkább meglepő, mert a kormány senkit sem küldött ki Munkácsy hagyatékának árverésére, hogy magának abból valamit megszerezzen.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Az óvantag vagy baromfipoloska.

(Kísérletügyi közlemények 1898. évf. 1. füzetéből.)

A baromfin élőködik egy féreg vagy atka (bogár), melyet vidékenként *baromfipoloskának*, *tyukpoloskának*, *zsindelytetűnek*, *tyukkullancsnak* és *óvantagnak* neveznek és a baromfiban nagy kárt tesz. Az óvantag külsőleg igen hasonlít a közönséges ágyi poloskához, szintolyan színű, lapos testű éjjeli állatka. Ha hosszú ideig koplalt, akkor teste igen lapos, nagysága különben olyan, mint egy kis babszem.

Az óvantag külföldön galambházban is előfordul, nálunk azonban galambon nem észlelték, hanem csak baromfin, illetőleg baromfiólakban. Az óvantag ellepi az egész baromfiólat, abban él és szaporodik, a fal minden repedései, téglák, vályogok, kövek, léczek közei, a tető egymásra boruló zsindelyei között levő rések mind alkalmas helyek, a hol nappalra meghúzódhatik. A különböző nagyságú óvantagok egymás hátán szorongva, néha egy arasz hosszú és fél arasz magas csoportba verődnek össze.

Az óvantag csak éjjel támadja meg a baromfit s egy-egy tyukra 40—50 drb is felmászik s annak vérét a begy táján kiszívja. A megtámadott állat a vérvesztés folytán annyira elgyengül, hogy másnap alig tud lábra állni. Ha az ilyen vérvesztés gyakran ismétlődik, vagy az állat gyenge és kevés gondozásban részesül, akkor annak természetesen el kell pusztulnia. Nappalra az óvantag az állatról ismét levándorol és elbujik, innen van, hogy a betegeskedő baromfin óvantagot ritkán lehet találni.

Az óvantag kártétele rendesen csak nyáron tart, télre félrehúzódik és mozdulatlanul áttelel, sem fagy, sem nedvesség nem árt neki. Nyári tartózkodási helyén párzik és lerakja petéit is, a petékből kikelő parányi álezák (hernyócskák) csak úgy bántják a baromfit, mint a kifejlődött óvantag. Az áleza többszöri vedlés után alakul át óvantaggá. Az óvantag élete több évig tart, a mely alatt sok utódot hoz létre.

A mondottakból kitűnik, hogy az óvantag igen veszedelmes ellensége a baromfiaknak s az ellene való védekezésnek teljes odaadással és állandó kitartással kell történni.

Az óvantagtól megfertőzött baromfiólat alaposan kitakarítani az atka rendkívül szívóssága miatt majdnem lehetetlenséggel határos, mert a koplalást hosszú ideig elviseli és semmiféle méreg, sem folyékony, sem füst- vagy gőzalakban nem árt neki. A hol az óvantag már elszaporodott, a baj ellen egyéb orvoslás nincs, mint az óvantagtól meglepett ólat földig lerombolni s minden részét úgy megsemmi-

síteni, hogy azzal elpusztuljon az atka is. A legalkalmasabb idő erre a tél; a szétbontott részeket nyílt és tűzveszélytől ment helyen az utolsó darabig hamuvá kell égetni; ebbe a tűzbe kell beledobni a faltéglát is, hogy a rajtuk levő óvantag is elpusztuljon.

A hol az ól nem egészen fából készült külön rekesz, hanem tyukólnak a ház padlását használják, ott nem lehet mást tenni, mint a baromfinak más, féregmentes helyet keresni.

Azt a helyet, a hol a baromfiól lebontás előtt állott, 30—40 cm. mélyen le kell forgatni és azután jól megsúlykolni.

Nagyobb baromfiólaknál, melyek lebontása igen költséges volna, ott a fásrészeket szintén a fenti módon kell eltávolítani s a falakról a vakolatot kívül és belül leszedetni, eltávolítani, a falból az óvantagot a mennyre lehet kikaparítani, leserpertetni és elégetni, a falakat újból, lehetőleg ezementmészszel bevakoltatni, hogy a vakolat alá került atkák ki ne szabadulhassanak.

Olyan baromfit, a mely atkás ólból, vagy ismeretlen helyről érkezik az új baromfiólba, mindaddig nem szabad beereszteni, míg nem vagyunk biztosak a felől, hogy ez a baromfi csakugyan tiszta, miért is az ilyen baromfi külön ketreczben 2—3 hétig megfigyelés alatt tartandó.

Az óvantagtól ellepertett baromfi megtisztítása következőképp történhetik. Az óvantagtól megtámasztott vagy gyanus baromfi testét be kell kenni *tiszta olajjal, terpentín-szeszszel, zsírral vagy tejföllel*. Ezekhez paprikát vagy sórt hozzáadni teljesen felesleges. Az ajánlott szerek hatása ugyanis abban rejlik, hogy az óvantag az állat bőre alá furja magát és csak egy kis nyíláson át veheti fel az életéhez szükséges levegőt, az említett anyagoktól a nyílás eltömődik s az atka eldöglik.

A beteg baromfit természetesen jobban kell etetni, hogy a bajt kiheverhesse. Még csak az jegyzendő meg, hogy a tyukászkosarakkal igen könnyen el lehet hurezolni ezt a veszedelmes állatkát.

Tengeri eltartásának módja.

Bevégződött a tengeritörés, szükségesnek véljük eltartásának módját röviden elmondani.

Sok kiscsászda nines azon kellemes helyzetben, hogy csekély tengerivetése számára górépítthesen, kénytelen azt háza padlásán tartogatni. Hogy pedig a tengeri a padláson sokkal több gondot kíván, azt tudja minden azzal foglalkozó gazda.

A csöves tengeri, bármilyen érett legyen is az, mégsem oly száraz, hogy abban nedvesség ne lenne. Ennélfogva a csöves tengerit, ha azt padláson vagyunk kénytelenek eltartani, nem szabad vastagabban felhalmozni, mint két arasz magasságban. Mert ha azt magasabban halmozzuk föl, úgy november

esetleg december hóban, míg a fagyok be nem állnak, könnyen felmelegedik s ezáltal megpenészedik s megdohosodik.

Az ilyen tengeri eladás alkalmával nagyon sokat veszít árából.

A padláson kezelt csöves tengerit szükséges minden héten egyszer megforgatni s ha lehet a padláson nyílásokat csinálni, hogy azon a levegő könnyen átjárhasson, ha az megtörténik, úgy a tengeri megromlásától nem kell félni a gazdának.

A góréba helyezett csöves tengerit szintén szükséges szemmel tartani, mert könnyen megeshetik, hogy gyenge tél alkalmával a rosszul válogatott csöves tengeri a góréban is megpenészedik, már pedig a penészesedés ott is gyorsan terjed és igen sok kárt okozhat.

Merza Márton.

Babona és balhít az állatvilágban.

V.

(Vége.)

Végül a negyedik osztályhoz érve, a rovarok és puhatestűek közül csak a legösmertebb néhányat említem fel, melyek mind ott hoznak nekünk hasznót, a hol azt nem is gondolnák.

Ilyen elsősorban is a *katiczabogár*, vagy *kélpetytyes katóka*, vagy *bundabácsi*, vagy *istentehene* (coccinella septempunctata), már sok neve is mutatja általános elterjedését. Rendkívül hasznos kedves kis bogárka, mely kizárólag levéltetvekkel él s éppen ilyen hasznos az álezája is, mely szintén csakis levéltetvekkel táplálkozik. Ezen stádiumában, kivált mikor nagy mennyiségben jelenik meg valamely veteményen, sokan valami káros rovarnak nézik s pusztítják, mert nem ösmerik. Szerencsére azonban egyike azon rovaroknak, melyet még a gyermekek is védelmükbe vesznek s sokszor megfigyelik, hogy ujjokról merre száll, mert azon irányból nemsokára valami kedves egyén fog megérkezni; — persze azután hiába várják.

A *bábrabló ékény* (Calosama sycophanta), legszebb erdei rovarunk; a *futóbogár* (carabus), melynek Európában több mint 1200 alfaja van, nem tud repülni, innen neve is; a *csingolányok* (cicindela, mindenütt látható apró zöld és szürke bogárkák) kitünő repülőek; a *szitakötő* (libelulla de pressa) a vizek állandó kísérelője, mely röptében fogja el zsákmányát: végül a *szárlábu* (Iethobius forficatus) nagyon ösmert és utált, hosszú soklábu féreg, mindezek a gazdálkodó legjobb barátjainak bizonyultak, pedig napról-napra mennyi üldöztetésnek vannak kitéve!

Ha tehát már ezen nyomorult földi lények iránt táplált ellenszenvünket nem is tudjuk leküzdeni és sokszor akaratlanul, sőt talán az utálati ösztöntől hajtva is üldözni akarjuk őket; legalább annyi erővel bírjunk, hogyha őket már absolute nem tudjuk, vagy nem akarjuk védeni, legalább ne üldöz-

zük s szaporodásukban ne gátoljuk, — hadd végezzék ők maguktól, öntudatlanul azt az áldásos munkát, melyre a teremő erő őket megalkotta.

*

Mint látjuk, csak így hamarjába kiszedve néhány egyedét, milyen nagy azon állatkák száma, melyek méltán bizonyultak jó barátainknak s melyek ostoba babona vagy téves ballit folytán sokszor a legnagyobb üldöztetésnek vannak kitéve. A hasznót tőlük ugyan nem élvezzük egyenesen, hanem közvetve; vagyis azáltal válnak reánk hasznosakká, hogy ők a mi ellenségeinknek ellenségei, azaz a reánk nézve káros állatokat pusztítják.

Nem tudom tehát eléggé ajánlani gazdatársaim, az erdészek és kertészek figyelmébe, továbbá a község előjárói, papjai és tanítói pártfogásába, hogy ezen a gazdálkodásra nézve oly hasznos állatokkal minél jobban megösmerkedjenek s azokat nemesak magok védelmezzék, minden tőlük telhető módon és eszközzel, hanem oktassák ki a népet is, hogy őket ne pusztítsák, ne kinozzák, gyarapodásukat ne akadályozzák.

Ha pedig így mindenki felvilágosítva lesz arról, hogy nemesak annak a haszna az, a ki védi ezen szegény párákat, hanem hogy ebből az egész emberiség boldogulása és üdve fog fakadni, akkor felvirul reánk is a jobb, boldogabb és áldásosabb idő.

Christétyi Béla.

A boros hordókat, a mint azok megüresednek, azonnal ki kell tisztítani, mert ha csak pár napig is mosatlanul maradnak, könnyen bepenészesednek, vagy, a mi sokkal rosszabb, megecsetesednek. Már pedig az ilyen hordók tisztogatása azután igen sok munkát ad, s mint tudjuk, csakis jól tisztított hordóba tartható jól el a bor. Az üres hordót tiszta vízzel többször öblögessük ki, a mi kisebb hordónál ideoda gurítás által történhet; a nagyobb hordókat kifeeskendezés által tisztogatjuk, ezután egy seprővel a hordó falait jól lesuroljuk. A kiöblítés után a hordóba maradt vizet az akonán át eltávolítjuk, nagyobb hordóknál pedig rongydarabokkal szivatjuk fel, úgy, hogy a hordó teljesen száraz legyen. A midőn ez megtörtént, következik a kénezés, a mit addig kell folytatni, míg a kén a hordóba ég. Oly hordók, melyek hosszabb időn át üresen állanak, havonkint egyszer kénezendők, nehogy a penészgombák a hordó belső falait ellephessék.

MEGJELENT a

Köztelek Zsebnaptár.

Szerkesztik:

Szilassy Zoltán és Rubinek Gyula,
az O. M. G. E. titkárai.

Ára bérmentes küldéssel 1 forint 60 kr.

Megrendelhető a

„FÜGGETLEN UJSÁG“ kiadóhivatalában,
BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

MULATTATÓ.

Mátyás király a nép között. *)

Valóságos mondanakör képződik Mátyás király személye körül s tuhalmozzák kedvező, szép vonásokkal. Ugyanarról a királyról, ki, a monda szerint, Váradi Péter kalocsai érseket azért vetteti fogságra, mert a szegény árva fiuból lett érsek sokalja az egy arany adót s azt mondja a királynak, hogy inkább verje meg a német császár az ő seregét, sem hogy a nép elpusztuljon a nagy teher alatt — számtalan történet járt szájról-szájra, melyek halála után még jobban szaporodtak, történetek, melyek mind az ő igazságosát hirdetik s oly nagy szeretettel beszélnek róla, amint sem azelőtt, sem azóta magyar királyról. Mindegyre ott látjuk a nép közt, rendesen diák képében. Mint Mátyás diák állit be a szegény ember hajlékába, a nagy urak házába s a tapasztalt visszaéléseket példásan megtorolja — mint király. Ha az állandó hadviselések kényszerítik, hogy a népre nagy adót vessen, meg is becsüli a népet, melyre az ő idejében igazán illet: „egyik kezében ekoszarva, a másik kezében kard.“ Ki nem ismeri a gömöri esetet, midőn a nagy urakkal kimegy a szőlőbe, kiveszi a paraszt kezéből a kapát, s parancsára vele együtt kapálnak az urak is. A király győzi a munkát; de az elkényesedett urakról csak úgy csurog a verejték s már-már kidülnek, ha a király meg nem könyörül rajtuk. — Látjátok, monda — mily nehéz munkával szerzi meg a nép, mit ti könnyelműen elprédáltok. Becsüljétek meg, s bánjatok velök kimélettel.

És a kolozsvári bíró esete! Amikor a király maga is beáll a parasztok közé s hordja a fát a bírónak. Még meg is ütlegeli a hajdu. De aztán példásan meg is bünteti a nép sanyargatóját.

Minden történet, minden adoma a népnek kedvez s rendesen az urak kudarczával, megszegényülésével végződik. S ez természetes, hisz a nép tanuja volt a küzdelemnek, melyet Mátyás a féktelenkedő, az ellene mindegyre összeesküvő, fellázadó urakkal folytatott; s tanuja volt annak is, hogy a király nemesak az ellene lázongó, hanem a szegény parasztokat is sanyargató urakat is példás szigorral bünteti meg. Mihelyt a nép igazságot tapasztal, könnyebben viseli a terhet. De nem szabad felednünk, hogy Mátyás törvényei nemesak ujjabb meg ujjabb adókról gondoskodnak, de ugyanakkor minden lehető módon megvédik a nép érdekeit, előmozdítják boldogulását. Már az 1464-iki törvényben szabályozza a tizedfizetést. A paraszt megesküszik

*) Az „Athaeneum“ kiadásában megjelenő Benedek Elek: „A magyar nép multja és jelene“ című művéből.

a kiróvó kívánságára, hogy ennyi meg ennyi gabonája termett, ennyi meg ennyi akó bort szüretelt. Ha a tizedkiróvó nem hisz az eskünek, megszámlálhatja a csomókat ha többet talál, a fölösleget elveheti, de viszont ha a paraszt vallomása igaz volt, a kiróvó egy aranyat köteles fizetni a parasztnak a szükségtelen vizsgálatért s ha ez nem akarná fizetni, a parasztnak joga van a lovát elvenni tőle.

A népmonda ezt már kikerekíti azzal, hogy az igazságos király személyesen is eljárt a mezőre. hadd lássa, nem zsarolják-e a népet? Ilyen alkalmalattal játszódhatott le az az érdekes történet, mely mai nap is mese formájában a nép száján forog.

— Azt a sárba dobon.

— Hát aztán hány még a harminczkettő?

— Az bizony, felséges királyom, már csak tizenkettő.

— Hát a bak-kecskét megtudná-e fejni?

— Meg biz én felséges királyom.

— Na öreg, mondá a király, az Isten áldja meg. Hanem hallja kend, addig senkinek meg ne magyarázza az én kérdéseimet, míg a képemet nem látja.

Ezzel tovább ment a király s azt mondta az uraknak:

— Na urak, a ki az én kérdéseimet megmagyarázza, annak egy uradalmat adok.

Gyászmenet a kapuczinusok temploma előtt.

Egyszer, mondja a mese. Mátyás király, mikor szerteszéjjel járt az országban, hadd lássa, milyen dolga van a szegény népnek, egy falu mellett kiment a mezőre s ott szóba állott egy öreg szántóvető emberrel. Vele volt a kísérete is; hatalmas, nagy urak. A király meismerte az öreg szántóvetőt, aki neki hajdanában katonája volt.

— Tisztességgel öreg! — köszönt a király.

— Köszönöm az asszonynak — felelt az öreg.

— Hány pénzért dolgozik kend?

— Hatért, felséges királyom.

— S hányból él kend?

— Kettőből.

— Hát négyet hová tesz kend?

Bezzeg szerették volna az urak kitalálni, de hiába törték a fejüket, nem találták ki. Mit volt mit tenni, lopva visszakullogtak az öreghez. Körülfogták, kérték a parasztot, magyarázza meg nekik a király kérdéseit, de az öreg azt mondta:

— Hát nem hallották az urak, mit mondott a király? Addig nem szabad megmondanom, míg a király képét nem látom.

— De csak mondja meg kend, megfizetjük urasan.

— Jól van, hát adjanak tiz aranyat.

Mindjárt a markába nyomtak tiz aranyat.

— Nos, mikor a király azt mondta: „tisztességgel, öreg“, miért válaszolta kend, hogy „köszönöm az asszonynak“.

— Azért, felelt az öreg, mert az asszony mossa a ruhámat, a tiszta ruha pedig tisztesség.

— Ez igaz, mondták az urak.

— De hogy veti a pénzt kend a sárba?

— Hát ugy, hogy kettőből magam élek, négyet a fiamra költök. Az pedig annyi, mintha sárba dob-nám, mert sohasem látom.

— Hát az mi: hány még a harminczkettő?

— Megmondom, ha leolvasnak tiz aranyat.

Leolvasták.

— Ennek az a magyarázatja, hogy fiatal ko-romban harminczkét fogam volt, most még csak tizenkettő.

— No lám, mondták az urak, hogy ez nem ju-tott eszünkbe!

— Hát a bakkecskét hogy fejné meg?

— Azt is megmondom tiz aranyért.

Leolvasták azt is s mondja az öreg:

— Ugy fejem meg a bakkecskét, a hogy most az urakat megfejtem.

Szégyenkeztek, bosszankodtak az urak. Meg-fenygették a parasztot:

— No, megálljon kend, majd megmondjuk a királynak, hogy megmagyarázta a kérdéseit, pedig a képét még nem látta.

— Nem-e? Én nem láttam a királyunk képét. De bizony láttam, itt van ni — s mutatta az ara-nyon a király képét. Mert ugy tudják meg az urak, így értette a király is, hogy addig ne magyarázzam meg a beszédét, míg pénzen nem látom a képét!

De most már az uraknak sem volt több szavuk. Ott hagyták az öreget s nagy szégyenkedve a király után kullogtak.

Sok mindent bizonyít ez a mese. Nemesak azt, hogy Mátyás érdeklődik a nép sorsa iránt és saját szemével akar meggyőződni, hogy s mint megy a dolga a szegény embernek, de azt is, hogy mintha csak a nép közt élt volna, köztük növekedett volna fel, ismeri a nép esze- s szavajárását s szándékosan hozza az urakat oly helyzetbe, hadd lássák, hogy az egyszerű ember esze tuljár az urakén s ráadásul a szegény ember iskolázatlan bölcsességét megfizet-teti velük.

Az életmentő.

Irta: *Gallia Mária.*

San Lorenzoban a helyi tűzoltók zászlószente-lési ünnepélyt tartottak. A helység tarkán fel volt lobogózva, pompásan felékesítve virággal.

A lakosság már hajnalban talpon volt, hogy az ünnepi vendégeket fogadja.

Eljöttek a szomszédos tűzoltók szépen feldiszi-tett kocsikon, a viczinális vasut küldöttségeket ho-zott a távolabbi községekből, fénypontja az egész-nek pedig volt a torquintoi tűzoltók megérkezése, fogadtatása és bevonulása. Zászlóval és saját zene-

karokkal jöttek. Hej! ha a helységben is annyira lehetne vinni, hogy saját zenekara legyen. Egy jó banda az élet mindenféle kellemességeinek alapfeltétele, mint például: vasárnapi korzó zene-kisérettel, hangverseny a népkertben, szerenád az előjárósági tagok nevenapján és meg ne feledkez-zünk az ünnepélyes temetésekről, a melyek zene nélkül hatást nem gyakorolnak.

De a torquintoiaknak nemesak lobogójuk és ze-néjük volt. Volt olyan parancsnokuk, a ki mellén az életmentők érdemjelét viseli! A többi tűzoltók disz-lakomájánál mindig csak olyan hőstettekről beszél-hettek, a melyeket végbevinni ők minden perezben hajlandók, de a torquintoiak színlelt szerénységgel utal-hattak arra, hogy ők mindig ugy fogják megállani a helyüket, mint azon az emlékeztes napon, a mi-kor az ő tisztelt és bátor parancsnokuk szert tett a megérdemelt kitüntetésre.

A többi tűzoltók legfeljebb annyira vitték, hogy istálló és pajta-égéseknél léphettek közbe és legfel-jebb egy-egy kecskét vagy ludat ragadtak ki hősie-sen a lángokból, Torquinto ellenben büszkén te-kinthet vissza egy valóságos tűzveszedelemre, mely a városka közepén dult, több ház beomlásával és majdnem emberáldozatot is követelt. Ezt az ember-életet, egy köszvényes vén anyókat sior Luigi meg-mentette, pedig akkor még csak néhány napja volt, hogy a feeskendő kezelésére belépett a tűzoltóságba és daczára annak, hogy a magasabb rangu tűzoltók rémülten figyelmeztették, hogy a ház következő pil-lanatban össze fog omlani.

A király éremmel tüntette ki a hősi tettet és a hálás polgárok a legközelebbi választásnál őt emelték a tűzoltóparancsnoki rangra.

A díszében természetesen sior Luigi e hős-tettére került a beszélgetés sora. Es a mikor a számtalanszor elismételt hősi cseleketért bámulatukat alaposan kifejezték, sior Luigi megpödörintve ha-talmas fekete bajuszát, titokzatosan szólt:

— Igen, nem első ízben történt ekkor, hogy önfeláldozással rohantam a lángok közé megmen-teni szerencsétlen felebarátaimat, bár bizonyos kör-ülmények megakadályozták, hogy már akkor kap-jam meg az életmentők érdemjelét.

— Halljuk azt a történetet! szóltak a körülállók.

— Nos hát, akkor messze délen voltam Bale-reben inas.

Egy éjjel iszonyu lárma ébreszt fel bennünket.

Sior Volti háza égett, a ki éppen akkor készült divatáru-üzletét átalakítani és minden modern fény-nyel berendezni. Tűzoltók akkor még nem voltak és az oltás nagy lárma és össze-visszakapkodás közt szegényesen haladt.

Egyszer csak — máig sem tudom miként — elterjedt az a hír, hogy az első emeleten emberek vannak és hogy az égő falépcsőn nem tudnak menekülni.

Fülszakgató sikoltozás támadt.

A mentőzsákok! a mentőzsákok!

Némi keresés után megtalálták. A mikor a raktárból előzibáltuk, kapott ugyan egy nagy lyukat, de szerencsére az alsó végén és ha az emberek odáig lejutnak, akkor még csak jó lett volna. Előhozták a lajtorját is.

Ekkor egy pillanatig úgy látszott, hogy nincs senki, a ki a lajtorján felmén és a zsákokat az ablakon megerősíti.

Én azonban így szóltam magamban:

— Te Luigi! Bátorság! Most mutasd meg, hogy ember vagy a talpadon, habár eddig nem

felragadni a testet, az ablakhoz sietni és félig eszméletlenül beloteszem az embert a mentőzsákba.

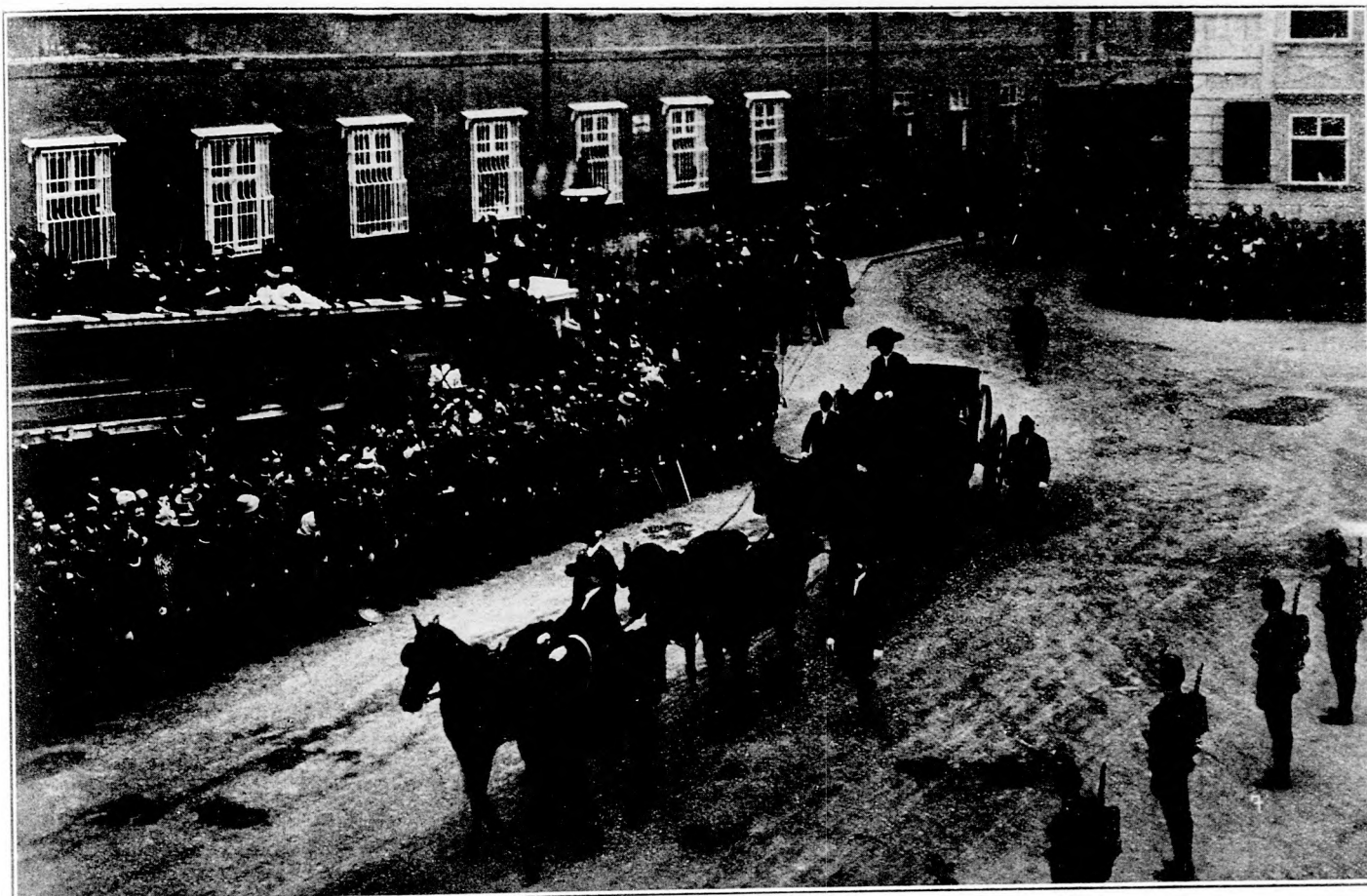
Hallottam alulról a tömeg diadalmas örömét, de már következő pillanatba viszarohantam az ablaktól a szobába.

Száz szónak is egy vége — sikerült még két alakot megmentenem. Szerencsétlenek a padlón heverték, mely már maga is füstölgött és izzott.

Ekkor erőm kimerült és magam is beugrottam a mentőzsákba.

A tulfeszített erőlködés és a sebes zuhanás eszméletemtől fosztottak meg.

Mikor felébredtem, örömtől izgatott, derült nép-

A királyné temetése.

is tettél egyebet, mint hogy a beretvát forgattad!

Előrohantam, megragadtam a zsák kötelét, neki a lajtorjának! Czipelem fel a zsákokat és megerősítem az ablak keresztjén. Lent mindenki elfojtott lélegzettel nézte, mit cselekszem.

Hatalmas ökölesapással bezúrtam az ablakot. Forró füst ömlött ki felém és attól féltem, hogy megfojt. De arezom elé tartottam a nedves spongyát és a szobába ugrottam.

Nem láttam, nem hallottam semmit.

Tapogatózom a fal mentén — végre megbotlik a lábam valamiben. Lehajolok és emberfejet ragadok meg bodros fürteinél. Másodpercz műve volt,

tömeg vett körül. Fáradt szemmel láttam magam mellett a szalmazsákokon három más, félmeztelen alakot.

Sior Luigi pauzát tartott. A tüzoltók az elbeszélés alatt kipirultak az izgalomtól és hevesen fakgatták:

— És még ezek után sem kapta meg nyomban az életmentők érdemrendét?

— Nem.

Sior Luigi bajuszának a hegye félig boszankodó, félig mulatos nevetésre huzódott: — mert a három megmentett nem volt egyéb, mint sior Voltinak három új kirakati divatbábuja.

Képeinkhez.

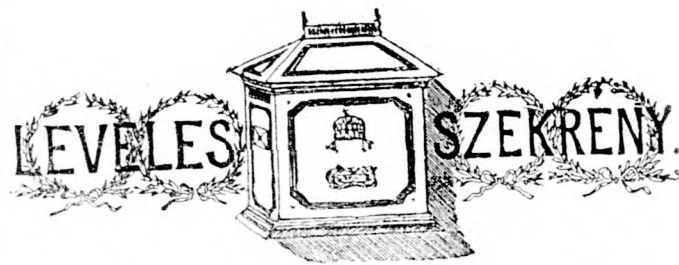
Erzsébet királyné temetése. Mindössze pár nap és egy hónapja lesz annak, hogy Erzsébet királynét, Magyarország pátronáját, védőszentjét, Bécsben eltemették. A magyar nemzetnek egy kicsinyke töredéke: a törvényhozás két Házának és a városoknak küldöttségei voltak csak jelen a Bécsben végbement temetésen; de gyászoló szívével, mély-séges bánatával ott volt lélekben az egész magyar nemzet, mely úgy szerette Erzsébetet mint tulajdon szülő édes anyját... Mai két szép képünk egyike azt a jelenetet mutatja, a mikor a halottas kocsit megáll a kapuczinusok temploma előtt az elhunyt királynővel. A másik kép pedig a temetési menet egy részletét ábrázolja. Szomorú két kép, melynél szomorubbát aligha pingált még magyar piktor.

Apróságok.

Harcz czápa és teknősbéka közt. Candia kikötőjében ritka tengeri hareznek voltak szemtanúi nemrég a „Leopard” hadihajó tengerészei. Egy másfélméter hosszúságú óriási teknősbékát egy csaknem három méter hosszú fiatal czápa támadott meg. A harez félóra hosszat tartott, még pedig a hajó közvetlen közelében, mely a nagy hullámverés miatt nem bocsáthatott le csónakot. A czápa nyilsebesen emelkedett föl a mélyből s az utolsó pillanatban megfordulva, a teknősbéka fején vagy lábain egyet harapott. A teknősbéka minden ily támadás után kis fejét mintegy segílyt keresve emelte ki a vízből. Végre nyakán súlyosan megsebezve, a czápa zsákmányául a mélységbe merült.

A fecskék értelmi tehetségéről. A fecskék értelmi tehetségének egy följegyzésre méltó példáját írja le egy madárbarát. Egy temesvári vendéglő emeleti folyosója vastartóinak ivein félig kinyílt tulipán-alaku vaslemez-díszítések vannak alkalmazva úgy, hogy a tulipánszírmok felső emeletei majdnem a mennyezetet érintik. Ez öt tulipán közül háromnak szirmai valaki pajzanságból küssé szétfeszítette, úgy, hogy azok a már kinyílt virághoz lettek hasonlókká; a másik kettőnél a szírmok még eredeti alakjukban összehajolva vannak. A múlt nyár derekán észrevette a megfigyelő, hogy e nyitott tulipánok egyikét a fecskék nagy okosan fölhasználták, hogy időt és munkát megtakarítva, biztos és kényelmes fészekre tegyenek szert. A nagy szírom között való nyílásokat ugyanis szépen befalazták egészen a szírmok hegyéig, onnan pedig körkörösön felemelték a zár-falat egészen a folyosó mennyezetéig, miáltal a vastulipánból egy öblös fészek vált, melyhez bejáró nyílást a folyosó mennyezete alatt hagytak. A tavalyi jó példa követőkre talált, mert az idén már a másik két tulipán is be lett építve, még pedig most már sokkal csinosabban.

P. J. urnak. *P.-Marót*. Ha fia fegyvergyakorlatot teljesít, tehát sorozás alkalmával mint „untauglich” nem tételt át egyenesen a népfelkelőkhöz, akkor jogtalanul követelik tőle a hadmentességi adót. A községi jegyző köteles gondoskodni az illetéktelenül kirótt adó törlése iránt. K. B. urnak. *Kaba*. Nem rajtunk áll, hogy melyik megfejtő részesüljön jutalomban, ez a szerenese dolga. Jutalomdíj gyanánt nem „ponyvaműveket” adunk, hanem e czélra a legkiválóbb írók munkáit válogatjuk ki; s ez nagy különbség! — Sz. J. urnak. *K.-Böröz*. A kérdett lapot nem ismerjük, annak nevét a lapok hivatalos címjegyzékében sem találtuk fel. Hasonirányu lap a „Jogügyi tanácsadó”, de ez bizonyosan nem a kérdésben forgó. Nincs tehát más hátra, minthogy tessék bevárni a legközebbi számot s az abból megtudandó cím alapján megreklamálni a kiadóhivatalt. A mi reklamálásunknak úgy sem volna hatása. — V. Gy. urnak. *Szt.-Jobb*. Ezidő szerint regénymelléklet nem jelenik meg. — N. Gy. *Szász-Régen*. A beküldött minták után lehetetlen megállapítani, hogy az illető talajok miféle növényi tápanyagnak vannak híjjában. E czélra minden megvizsgálandó talajból egy kilogrammyit kell valamely vegyakisérleti állomáshoz beküldeni, a milyen van Kassán, Keszthelyen, Kolozsváron stb. s ott a vizsgálat után megmondhatnák, hogy milyen műtrágya férne rá leginkább a talajra, ha az hozstermelésre akarnák felhasználni. Kár volna azonban ezzel fáradni. A műtrágya csak olyan talajra való, amely egyébként jó trágyaerőben van, csak éppen egy bizonyos növényi tápanyag hiányzik belőle az egyoldalú termelés folytán; a műtrágyával csupán ezt a hiányzó növényi tápanyagot adjuk meg a talajnak, így foszfort, káliút stb. Ha azonban a talaj egyéb növényi tápanyagokban is szegény, akkor a műtrágyának természetesen semmiféle kedvező hatása nem lesz. Épp így a jelen esetben is kidobott pénz volna az, amit műtrágya beszerzésére fordítana. Ennek a talajnak jó istállótrágya kell, enélkül nem lehet segíteni a bajon. A beküldött minta agyaggal kevert fekete homok. Az egyik jóval több agyagot tartalmaz, mint a másik, mindkettő termékenysége nek előfeltétele azonban, hogy az ősz folyamán jó istállótrágyázásban részesüljön.

ELSŐRANGU HAZAI GYÁRTMÁNY.

Pontos cím:
**ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR**
részvénytársulat
BUDAPESTEN.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakszerű kérdéssel
bizalommal hozzánk fordulni.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKKEL
és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecsavágók Morzsolók

Betűtalány.

— ár	— áz
— gy	— rez
— óka	— a
— gy	— gér
— ir	— ép
— ó	— avaz
— z	— ra
— erem	— ap
— rr	— kos
— ert	— ár

E szavak elé oly betűk alkalmazandók, melyek felülről lefelé olvasva egy népdal első sorát adják.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő október 24.

Lapunk 40. számában közölt összerakó-rejtvényt pótlólag helyesen fejtették meg: Fábry Gusztávné, Nyireő Árpádné Vapozsán Gyula, Tegyi János, Ruskó Mihály, Buk Ignác, Bodnár Imre, Zsurzza János, Zajos Mihály, Sipos András, Sipos Ferencz, Sényi János, Szluka Flórián, ifj. Kugler Antal, Király József, Iltsik Sándor, Bogdán Márton, Baka János, Sziklai György, Rakancsai Imre, Méry Vinceze, Nagy István, Faeszkó János.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, október hó 15 éa.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 76—81 kg tiszavidéki 9.00 frttól 9.60 frtig, pestvidéki 9.00 frttól 9.75 frtig, fehérmegyei 9.05 frttól 9.80 frtig, bácskai 9.30 frttól 9.70 frtig, bánási 8.70 frttól 9.50 frtig.

Rozs 70—72 kg. 7.30 frttól 7.40 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 5.60 forinttól 6.00 frtig, égetni való 62—64 kg. 6.50 frttól 7.00 frtig, sörfőzdei 64—66 kg 7.20 frttól 8.20 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.75 frttól 6.05 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 5.15 frttól 5.25 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	15.80	15.20	14.60	14.00	13.50	12.70	11.50	9.50	5.70

Buzakorpa, finom 4.50-4.55, durva 4.00—4.15 frtsákkal együtt
Marhavásár fizetnek páronként: elsőrendű jármos ökörért 317—355 frtig; középminőségűért 270—295 frtig; gyenge minőségűért 200—240 frtig; hizott magyar és tarka ökör jobb minőségű. mm.-ként élősúlyban 30—35 frtig, hizott magyar és tarka ökör középminőségű 28—32 frtig. Fejős tehén, magyarfajta 28—30 forintig, tarka 20—23 frtig mmként. Élő borjú 1 kgr. élősúlyért fizetnek minőség szerint 28—46 krt. Vágott borjú 1 kgr. hussúlyért fizetnek 56—59 kr.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élősúlyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. Elsőrendű 300—380 kgr. nehéz sertésért 59—59½ frt., vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 60—60½ frt.

Baromfivásár. Lud, sovány, páronként 1.80—2.70 frtig, kacs 1.80—2.80 frtig, tyúk 1.00—1.20 frtig, csirke 65 kr.-tól 120 krig, kappan 1.80—2.50 frtig, pulyka 1.60—5.00 frtig.

Vegyesek. Tojás 100 drb. 2.80—2.90 frt. Szalonna 58—62 krajczár. Vaj Ia. 810—120 kr., IIa. 70—110 kr. Olvasztott vaj 60—60 kr. Méz sárga csurgatott 40—70 kr. Burgonya sárga

190—2.25, rózsa 1.30—1.80, közönséges 1.10—1.50 kr., paprika 30—60 frtig, hüvelyes paprika 18—52 frtig métermázsánként.

Juhvásár: hizalt ürü páronként 20.00—22.00 frt, feljavított juh 16—18 frt, kiverő juh 11.00—12.00 frt, kecske 13—15 frt.

Egyéb magvak: mák 33—40 frt; bab fehér nagyszemű 6.90—7 frt, apró 7—11.00 frt, tarka 6—6.60 frt, lenese 8—9 frt. borsó héjas 10.50—13.60 forint, köles 4.75—4.75 frt, kendermag 7.95—8.00 frt, repce 13.00—13.50 frt. lóhere 35—42 frt mm.-ként.

Takarmányvásár. Réti széna 2.20—2.80 frt, muhar 2.15—2.50 forint, zsupszalma 1.50—1.70 frt, alomszalma 1.30—1.65 frt.

Bőrök. Ökörbőr száraz 11—18 kgrként 84—92 frtig, tehénbőr száraz 84—92 frt. Nyers ökörbőr (20 kg.-tól 35 kg.-ig) 32—37 frtig, tehénbőr nyers (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 33—41 frtig. Juhbőr gyapjas, páronként 32—34 frt.

ORSZÁGOS MAGYAR

KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körút 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Desseffy Aristid, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szónyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — Vezérigazgató: Szónyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megalégedését vivta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A szövetkezet elfogad

6 és 12 évre szóló jégbiztosításokat

is és a feleknek 6 éves biztosításnál 10%, 12 éves biztosításnál 20% **díjengedményt** ad, mely a díjból évről-évre levonatik. A jégbiztosítási feltételek mindenben a gazdák kívánalmainak felelnek meg.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terméküket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **Igazgatóság Budapestben, (József-körút 8. sz.)** és a **vidéken létesített ügynökségek.**

Oreg bérest,

ki vetni tud,
szekeres béreseket, gulyást,
udvarost fogadok. A vidék dombos.

Ermel Vojnits Erzs,

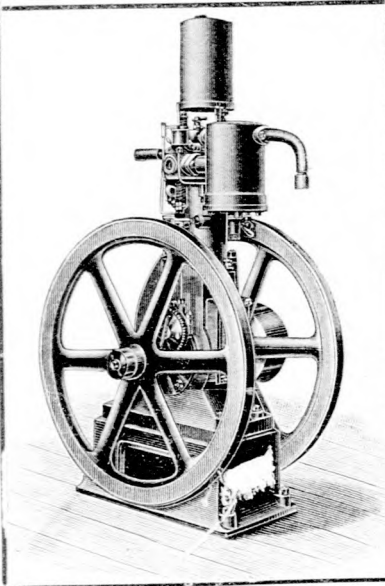
Czikó, Tolnamegye.

Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv. társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzín motoraink,

petroleum és benzín
lokomobiljaink

(Bánki és Csonka szab.
rendszer.)

**adómentes ásványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.**

Hatósági engedély
nélkül
bárhol felállítható.
nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.

Árjegyzéket kívánat-
ra küldünk.

21 kiállításon első pályadíjat nyert!

Szabadalmazott

amerikai kézi vetőgép

használható: buza-, árpa-, zab-, rozs-, kender, rizsa és fűmagvetésre.

Óránkint 1 1/2—3 magyar holdat lát el vetőmaggal.
A magot mintegy 12 méternyi távolságra szórja el.

1/3-résnyi munkamegtakarítás!

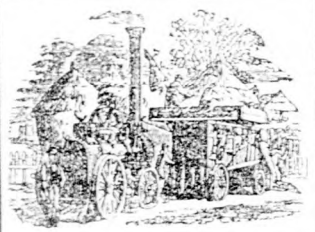
1/2-résnyi mag megtakarítás!

Könnyen kezelhető oly egének által is,
kik különben kézzel vetésre képtelenek.

KIZÁRÓLAGOS KÉPVISELŐK:

BÁRDOS ÉS BRACHFELD műszaki
árúüzlet

BUDAPEST, VI., Gyár-utca 23. és Teréz-körút 28. sz.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítész

Budapest, V. ker., Külső váci-út 46. szám.

Marshall, Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigynöke ajánl utólérhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzcséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” őrőlgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas-, félmagas- és vasmőrlő-malmok teljes berendezését és takarmánycamrák felállítását.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A NAGY KRACH!

New-York és London nem kimélték meg az európai szárazföldet és ezért egy nagy ezüstárúgyár indítva árta magát, hogy az egész készletet csak a munkáerő egy kis kárpótlása ellenében eladja. En meghatalmazva vagyok ezen megbízást teljesíteni. Én tehát bárkinek megküldöm a következő tárgyakat pusztán a kárpótlásért, **6 frt 60 krétt;** és pedig:

6	darab	finom asztali kést,	valódi angol pengével,
6	amerikai szab.	ezüst velltát egy darabból,	
6	evőkanalat,		
12	kávéskanalat,		
1	levesmerőt,		
1	tejmerőt,		
2	tojás-serleget,		
6	angol Viktória-tálca,		
2	igen hatásos gyertyatartó,		
1	teaszűrőt,		
1	finom cukorporzó		

44 drb összesen 6 frt 60 kr.

Mind a fenti **44** tárgy előbb 40 forintba került (s most csak **6 frt 60 kr.** minimális áron kapható. — Az amerikai szabad. ezüst egy kívül-belül fehérítő, mely ezüst színt 25 esztendőig is megtartja, a miért szavatoltatik. Legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés **nem csalás.** Kötelezem magam itt, a nyilvánosság előtt, bárkinek, kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszaadni és senki sem mulassa el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen díszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű

alkalmi és nászajándékul,

továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas.

Egyes egyedül kapható

HIRSCHBERG A.-NÁL az egy. amerikai szab. ezüst-
gyárak főigénykésége

Wien, II., Rembrandtstrasse 19—17. Telefon 7114.

Szétküldés a vidékre uttávval vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Ehhez **TISZTÍTÓPOR 10 kr.**

Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (egyszéki fém).

Kivonat az elismerő levelekből:

A küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok vele elégedve, kérek még egy küldemény remek garnitúrát 6 frt 60 krétt. Kolozsvár, *Báró Bánffy*.

A remek garnitúrával teljesen meg vagyok elégedve. Lábach, *Bartusch Otto*, kapitány a 37. gyalogezrednél.

A küldeményt megkaptam és azzal teljesen meg vagyok elégedve, kérek még egy ugyanilyen küldeményt. Bozovics, *Keresztés Sándor*, főszolgabíró.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20—60 év közti időre **készpénzben.** Birtokos felmondhat, pénzintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. — **Lebonyolítás legrövidebb idő alatt.**

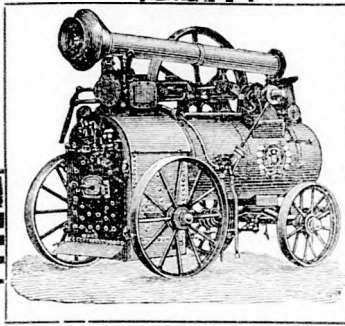
— **Convertálás bélyeg- és illetékmentes.** — **Semmi előleges költség.**

Minden felvilágosítás **díjtalan.** Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,

Budapest, VI., Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéből, hatóságok, testületek és a legtekintélyesebb földbirtokosok által okmánszerűleg ajánlva van.

FEHÉR MIKLÓS

gépgyára

Budapest, IX., Üllői-út 23/a szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzeséplő garnitúrákat „Compound” lokomobilokat stb., raktáron tart mindennemű gazdasági gépet, földmívelési eszközt, **jól kijavított lokomobilokat** és **cséplőgépeket** különböző gyártmány és nagyságban, ajánlja jól felszerelt gépműhelyét gépek javítására és malomszerelvények gyártására.

Csereüzletek lokomobilok és cséplőgépekre köttetnek.

Benzin- és petroleum-lokomobilok eséplési ezélokra. Massey-Harris elsőrangú **aratógép** gyárának képviselése. Szőlő-permetezők és szénkéneg feeskendők. **Arjegyzék ingyen és bérmentve.**

A magy. kir. államvasutak tén menetrendje.

Ervényes 1898. évi október hó 1-étől.

A vonatok **INDULÁSA** Budapestről.

A vonatok **ÉRKEZÉSE** Budapestre.

A keleti pályaudvaron				A nyugoti pályaudvaron				A keleti pályaudvaron.				A nyugoti pályaudvaron.							
Vonat- szám	óra	perc	vonat neme	Délelőtt	Vonat- szám	óra	perc	vonat neme	Délelőtt	Vonat- szám	óra	perc	vonat neme	Délelőtt	Vonat- szám	óra	perc	vonat neme	Délelőtt
1902	12 20		k. e. v.	Konstantinápoly	1702	12 00		k. e. v.	Konstantin.	1101	12 10		k. e. v.	London, Páris, Bécs	1701	12 50		k. e. v.	Konstantin.
1202	12 40		"	B. es. Páris, London	1102	1 00		"	B. es. Pár. Lond.	1901	12 30		"	Konstantinápoly	1705	5 30		ost. e. v.	Konstantin.
32	6 25		v. v.	N.-Kanizsa	1164	5 30		sz. v.	Dunakesz	643	5 00		tv. szsz.	Arad	163	5 40		sz. v.	Palota-Ujpest
604	6 45		gy. v.	Győhérvár, N.-Szeben	1166	5 55		"	Palota-Ujpest	321	5 20		v. v.	Ruttká	165	6 35		"	Palota-Ujpest
10	6 50		sz. v.	B. es. Graz	1110	6 10		ost. e. v.	Bécs, Ostende	1707	5 45		sz. v.	M.-Sziget	6101	6 45		"	Szolnok, Czegl.
402	7 10		gy. v.	Kassa, Munkács	4102	6 30		sz. v.	Esztergom	607	6 10		"	Brassó, Arad	1405	6 55		"	Zsolna, Berlin
1002	7 15		"	Zágráb, Fiume, Róma	6102	6 40		"	Czegléd, Szoln.	47	6 15		tv. szsz.	Bicske	709	7 15		"	Verciorova
304	7 30		"	Ruttká, Berlin	168	6 50		"	Palota-Ujpest	907	7 05		v. v.	Lemberg, Miskolcz	4101	7 25		"	Esztergom
906	7 35		sz. v.	Belgrád, Brod, N.-Kan	6012	6 55		v. v.	Lajos-Mizse	7	6 40		"	Bécs, Sopron	167	7 35		"	Palota-Ujpest
1508	7 50		"	Kassa, Poprád-Felka	1402	7 35		gy. v.	Zsolna, Berlin	309	7 30		"	Brassó, Kolozsvár	117	7 45		"	Bécs
1008	8 00		"	Zágráb, Fiume, P. es	106	8 05		"	Bécs	507	7 10		"	Hatvan	6011	7 55		v. v.	Lajos-Mizse
606	8 10		"	Arad, B. assó	708	8 15		gy. v.	Temesvár, Ors.	309	7 30		"	Graz, Fehring	127	8 20		sz. v.	Párkány-Nána
506	8 30		"	Kolozsvár, Brassó	712	8 30		sz. v.	Temesvár	1803	7 35		"	Bukarest, Brassó	713	8 25		"	Czegléd
6	8 50		gy. v.	Bécs, Graz	170	9 05		"	Palota-Ujpest	501	7 50		gy. v.	Paks, Adony-Szabolcs	169	10 10		"	Palota-Ujpest
408	8 50		sz. v.	Munkács, M.-Sziget	116	9 15		"	Bécs	1021	7 55		v. v.	Kassa, P.-Felka	143	10 55		"	Ersékujvár
1708	9 15		"	M.-Sziget, Stanislaw						1505	8 15		sz. v.	Fiume, Zágráb, Eszék	715	11 05		"	Szeged
306	9 35		"	Ruttká, Berlin						1005	8 20		"						
1023	10 30		v. v.	Budafok						1003	8 40		gy. v.	Fiume					
Délután				Délután				Délután				Délután							
422	12 15		sz. v.	Bicske	6104	12 05		sz. v.	Czegléd, Szoln.	1319	8 45		sz. v.	Hatvan	171	12 55		sz. v.	Palota-Ujpest
310	12 35		"	Hatvan	172	12 15		"	Palota-Ujpest	509	9 15		"	Szolnok	703	1 25		gy. v.	Bukarest
1302	1 45		gy. v.	Fehring, Graz	183	12 25		"	Nagy-Maros	11	9 25		"	Győr, Székesfehérvár	173	1 40		sz. v.	Palota-Ujpest
602	1 55		"	Arad, Kolozsvár	174	1 05		"	Palota-Ujpest	23	10 15		"	Triest, Fiume	103	1 50		gy. v.	Bécs, Páris
4	2 20		"	Bécs, Páris	1406	1 25		"	Pilis-Csaba	909	10 30		"	Szabadka	175	3 00		sz. v.	Palota-Ujpest
16	2 30		sz. v.	Bicske	104	1 45		gy. v.	B. es. Páris	307	10 35		"	Ruttká, Fülel	6001	3 10		"	Lajos-Mizse
404	2 35		gy. v.	Kassa, Lawoncz, Lemb.	176	2 20		sz. v.	Palota-Ujpest						135	3 55		"	Nagy-Maros
904	2 40		"	Konstantinápoly	704	2 30		gy. v.	Bukarest						103	4 05		"	Szolnok, Czegl.
312	2 45		sz. v.	Hatvan	144	2 35		sz. v.	Ersékujvár						4103	4 40		"	Esztergom
510	2 55		"	Szolnok	4104	2 40		"	Esztergom	1027	12 20		v. v.	Budafok	4108	4 40		"	Palota-Ujpest
1004	3 00		gy. v.	Zágráb, Fiume, Esz'k	6002	2 45		"	Lajos-Mizse	311	12 25		sz. v.	Hatvan	177	5 45		"	Bécs
1022	3 20		v. v.	Adony-Szabolcs, Paks	720	3 05		"	Czegléd, Szoln.	301	12 50		gy. v.	Berlin, Ruttká	115	5 55		"	Palota-Ujpest
302	3 45		gy. v.	Ruttká, Berlin	178	4 05		"	Palota-Ujpest	903	1 05		"	Konstantinápoly	711	6 50		"	Bécs
910	4 00		sz. v.	Szabadka	716	4 25		"	Szeged	1901	1 25		"	Gyékényes Pécs	179	7 00		"	Palota-Ujpest
12	4 30		"	Győr, Székesfehérvár	138	4 35		"	Nagy-Maros	403	1 30		"	Lemberg, Kassa	707	7 30		gy. v.	Orsova, Temesv.
308	5 20		"	Fülel, Ruttká	108	6 10		"	Palota-Ujpest	3	1 45		"	London, Páris, Bécs	405	8 15		sz. v.	Pilis-Csaba
508	5 45		"	Kolozsvár, Brassó	128	6 30		"	Párkány-Nána	533	1 50		"	Kolozsvár, Arad	137	8 30		"	Nagy-Maros
318	6 25		"	Hatvan	710	7 00		"	Verciorova	1301	2 05		"	Graz, Fehring	181	8 40		"	Palota-Ujpest
1705	7 05		"	M.-Sziget, Stanislaw	4112	7 10		v. v.	Esztergom	321	4 55		sz. v.	Bicske	105	8 50		gy. v.	Bécs
20	7 05		"	N.-Kanizsa, Triest	6014	7 20		"	Lajos-Mizse	313	5 55		"	Hatvan	1401	9 20		"	Zsolna, Berlin
1506	8 35		"	Kassa, Poprád-Felka	182	7 55		sz. v.	Palota-Ujpest	505	6 20		"	Brassó, Kolozsvár	4111	9 30		v. v.	Esztergom
1006	8 00		"	Zágráb, Fiume, Eszék	118	9 35		"	Bécs	27	6 50		v. v.	Győr	1109	9 55		ost. e. v.	Bécs, Ostende
406	8 40		"	Ungvár, Lemberg	4706	10 15		ost. e. v.	Konstantin.	5	7 15		gy. v.	Bécs, Graz	719	10 05		sz. v.	Szolnok, Czegl.
48	9 10		tv. szsz.	Bicske	714	10 35		sz. v.	Szeged, Temesv.	905	7 20		sz. v.	Brassó, Arad	6013	11 00		v. v.	Lajos-Mizse
502	9 15		gy. v.	Kolozsvár, Bukarest	1406	10 45		"	Zsolna, Berlin	905	7 35		"	Belgrád, Eszék	101	11 50		k. e. v.	Lond. Pár. Bécs
1304	9 30		sz. v.	Pécs, Eszék, Bród						305	7 45		"	Berlin, Ruttká, Szerencs					
608	10 00		"	Fehring, Graz						1007	8 00		"	Fiume, Zágráb, Pécs					
908	10 20		"	Arad, Brassó						1705	8 10		"	Stanislaw, M.-Sziget					
8	10 45		sz. v.	Belgrád, Eszék, Bród						1001	8 35		gy. v.	Róma, Fiume, Zágráb					
322	11 00		v. v.	Bécs						407	8 40		sz. v.	Munkács, M.-Sziget					
				Ruttká, Miskolcz						1507	9 05		"	Kassa, P.-Felka					
										9	9 20		"	Bécs, Graz					
										303	9 25		gy. v.	Berlin, Ruttká					
										603	9 40		"	N.-Szeb. Gyulafehérv.					
										25	9 45		sz. v.	Triest, Fiume					
										401	10 00		gy. v.	Munkács, Kassa					

A vonatok indulása Buda-Császárfürdő kitérőről.

d. e.	d. u.
4002 6 24 sz. v. *Esztergom	4006 1 19 sz. v. Pilis-Csaba
	4004 2 29 " Esztergom
	4012 7 05 v. v. Esztergom

*Közlekedik ünnep és vasárnapokon bezárólag november 20-áig.

A vonatok érkezése Buda-Császárfürdő kitérőbe.

d. e.	d. u.
4001 7 36 sz. v. *Esztergom	4003 4 16 sz. v. Esztergom
	4005 8 19 " Pilis-Csaba
	4011 9 34 v. v. Esztergom

*Közlekedik ünnep és vasárnapokon bezárólag november 20-ig.

1897. évi forgalom: 25,223 mm.

Felhivjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest. Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
 TÁRSASÁG)
 ezelőtt **PFAUHAUSER & Co.**
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)
 MINDENNEMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
 Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
 * **BUDAPEST** *
 VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.
 (ROYAL SZÁLLODA)

Veszünk

a legmagasabb napi
 áron

Czirokszakált,

továbbá

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

mindennemű takarmány-vető, és takarmányfü-magvakat

mint

lóhere, luczerna, baltaczim, biborhere és egyéb heremag-
 feléket, tavaszbükköny, tavasi borsó, szösös bükköny,
 csibehur, mustár, muhar, takarmányrépa-magvakat, csomós
 ebir, angol, olasz, francia perjéket.

I^a Rézgálicz 98-99%

jegecekben és örölve és egyéb permetező anyagok továbbá

Szuperfoszfát,

chilisalétrom,
 kénsavas-káli,
 kénsavas-ámmon,

Szőlőtrágya-compositio

és egyéb műtrágyaféléket legjutányosabban ajánl:

a „Hungária” műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság Budapest, Váci-körút 21.